

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Olgy Římalové a soudců Mgr. Evy Dudové a JUDr. Vojtěcha Trojánka v právní věci navrhovatele [údaje o účastníkovi], o zápis změn do rejstříku obecně prospěšných společností, k odvolání navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24.7.2012, č.j. O 437- RD6/MSPH Fj 106479/2012 – 119,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku II. potvrzu je.

Odůvodnění:

V záhlaví uvedeným usnesením soud prvního stupně výrokem I. zapsal změnu sídla společnosti a vymazal zakladatele Institut pro Gestalt terapii, výrokem II. v části zápisu zakladatele Mgr. [jméno] [příjmení] návrh zamítl. V odůvodnění rozhodnutí soud uvedl, že z ustanovení § 8 odst. 6 a 7 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, je zřejmé, že předpokladem změny zakladatele je pouze zánik původního zakladatele, a to smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby; zákon dle jeho názoru nepřipouští převod práv a povinností zakladatele na základě smlouvy; zakladatelem je a může být pouze ten, kdo společnost skutečně založil.

Proti výroku II. podal navrhovatel odvolání, ve kterém namítal, že v daném případě se nejedná o převod práv zakladatele, neboť Mgr. [jméno] [příjmení] se stala zakladatelem odvolatele na základě smlouvy o přistoupení zakladatele k zakládací smlouvě, tj. projevem vůle stávajícího a přistupujícího zakladatele. Dále odvolatel uvedl, že v zákoně nelze nalézt ustanovení, které by postup, jímž se Mgr. [příjmení] stala zakladatelem, vylučovalo; zdůraznil, že smlouva o přistoupení je bezúplatná a byla schválena správní radou společnosti, není tedy ani v rozporu s dobrými mravy. Odvolatel proto navrhoval, aby odvolací soud usnesení v napadené části zrušil.

Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v rozsahu napadeném odvoláním a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Odvolací soud se ztotožňuje s rejstříkovým soudem v tom, že zakladatelem je osoba (osoby), která společnost založila, a že okruh těchto osob, ve smyslu počtu těchto osob, již nelze po vzniku společnosti (po zápisu společnosti do rejstříku obecně prospěšných společností) měnit. Postavení a právní poměry obecně prospěšné společnosti upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Tento zákon (na rozdíl od právní úpravy veřejné obchodní společnosti či společnosti s ručením omezeným v obchodním zákoníku) neupravuje možnost přistoupení dalších osob jakožto, „dalších zakladatelů“ k zakládací smlouvě či zakládací listině, tedy rozšíření počtu zakladatelů po vzniku o.p.s. Jinými slovy, neobsahuje-li zákon č. 248/1995 Sb. žádné konkrétní ustanovení na základě kterého by bylo možné přistoupení dalších, „nových“ zakladatelů do existující o.p.s. a tím i rozšíření počtu zakladatelů společnosti, není přistoupení dalších osob, jakožto, „nových“ zakladatelů o.p.s. možné a přípustné, a to ani za situace, kdy by s přistoupením dalších osob stávající zakladatel či zakladatelé souhlasili.

Nemožnost přistoupení dalších, „nových“ zakladatelů do existující o.p.s. nelze zaměňovat se změnou zakladatele (nemění se počet), kterou zák.č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech umožňuje. Nelze tedy souhlasit s názorem soudu prvního stupně, že jakákoliv změna v osobách zakladatelů obecně prospěšné společnosti není možná, a že zakladatelem může být pouze osoba, která společnost založila. Možnost změny zakladatele vyplývá z ustanovení § 8 odst. 6 a 7 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, které stanoví, že není-li zakladatel, vstupuje do jeho práv a povinností jeho právní nástupce, a že zanikne-li jediný zakladatel bez právního nástupce anebo zemře-li jediný zakladatel, rozhodne správní rada do 6 měsíců ode

dne, kdy se o zániku nebo smrti zakladatele doví, o přechodu práv a povinností zakladatele stanovených tímto zákonem na jinou osobu, nestanoví-li zakládací listina jinak (§ 4 odst. 4 poslední věta téhož zákona zakládací listina může vyloučit přechod práv a povinností na jinou osobu); nerozhodne-li správní rada ve stanovené lhůtě o přechodu práv a povinností zakladatele, rozhodne o tom na návrh člena dozorčí rady společnosti anebo osoby, která osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu soud.

Odvolací soud je toho názoru, že mohou-li být práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti způsobit předmětem přechodu, resp. mohou-li práva a povinnosti zakladatele přejít na jeho právního nástupce (§ 8 odst. 6 zák. č. 248/1995 Sb.), případně pokud o přechodu práv a povinností zakladatele zaniklého či zemřelého bez právního nástupce na třetí osobu může rozhodnout správní rada či soud (§ 8 odst. 7 zák. č. 248/1995 Sb.), není rozumného důvodu nepřiznat zakladatelům společnosti možnost ovlivnit změnu nositele práv a povinností zakladatele i jinak (např. smlouvou o postoupení či převodu práv a povinností zakladatele na třetí osobu). Tomuto závěru svědčí i skutečnost, že změna v osobě nositele těchto práv a povinností (změna osoby zakladatele), se ve společnosti neprojeví jinak, než tak, že práva a povinnosti zakladatele od okamžiku změny vykonává jiná osoba, než původní zakladatel. Se změnou osoby zakladatele zákon č. 248/1995 Sb. nespojuje žádné účinky. Nástupce zakladatele má stejná práva a povinnosti, která v okamžiku změny jejich nositele měl původní zakladatel. Zánikem zakladatele nedochází podle uvedeného zákona bez dalšího ani k zániku, resp. zrušení společnosti. Nadto je třeba přihlédnout i ke skutečnosti, že práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti nejsou spotřebována samotným založením společnosti (jako v případě nadace), ale že zakladatel má celou řadu významných práv a povinností i po vzniku a po celou dobu existence společnosti (např. jmenování a odvolávání členů správní a dozorčí rady, měnit rozhodnutí správní rady o zrušení společnosti, domáhat se zrušení společnosti rozhodnutím soudu).

Lze tedy souhlasit s názorem navrhovatelky, že změna v osobách zakladatelů obecně prospěšné společnosti je možná, a to i na základě projevu vůle zakladatele. Nelze však již souhlasit s jejím názorem, že by byla možná „změna“ zakladatelů na základě projevu vůle třetích osob („přistupujících zakladatelů“) a souhlasu stávajících zakladatelů. V případě „přistoupení nového či nových zakladatelů“ by se totiž nejednalo o změnu stávajícího či stávajících zakladatelů, což zákon č. 248/1995 Sb. neumožňuje, resp. takovou možnost nelze z žádného jeho ustanovení ani dovodit.

Odvolací soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně rozhodl správně, když návrh na zápis Mgr. [jméno] [příjmení] jako nového zakladatele navrhovatelky do rejstříku obecně prospěšných společností zamítl.

Ze shora uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o.s.ř. výrok II. napadeného usnesení jako věcně správný potvrdil.

Protože je navrhovatel jediným účastníkem řízení, nepřichází v úvahu rozhodování o náhradě nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínky § 237 o.s.ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Praha 17. července 2013

JUDr. Olga Římalová
předsedkyně senátu